

KENNISCENTRUM
EUROPA
DECENTRAAL

Wat is er mogelijk om sport te
ondersteunen?

**Casus Webinar 16 April
2024**

Casus

Een kleine gemeente Juinen in het midden van het land is bezig met een evaluatie van de wijze waarop ze sportfaciliteiten beheren en sportverenigingen ondersteunen. De gemeente heeft een klein multifunctioneel sportterrein waarop een atletiekbaan aanwezig is, met omliggende multifunctionele velden. Bezit en exploitatie van deze voorzieningen is nu in handen van de gemeente. Echter, verenigingen zouden graag meer ruimte willen hebben voor horeca en evenementen (ter spekken van de kas) en de gemeente twijfelt over de beheerslast.

Daarnaast is er een nieuwe woonwijk gebouwd op de locatie van het oude voetbalveld. Er wordt nu, in goed overleg, een nieuwe voorziening getroffen voor de lokale voetbalclub. Juinen kent slechts 1 voetbalclub, deze speelt enkel amateurvoetbal.

De gemeente denkt eraan om alle faciliteiten zelf neer te zetten en in bezit te houden, zij zijn echter aan het nadenken over de problemen en mogelijkheden die zich voordoen bij de exploitatie. Ze hebben daartoe een aantal scenario's in gedachten.

- 1) De gemeente bezit alle voorzieningen, en draagt ook zorg voor de exploitatie (al dan niet samen met een werkbedrijf). Sportverenigingen zijn feitelijk huurders.
- 2) De gemeente bezit alle voorzieningen, maar wil dat de voorzieningen worden geëxploiteerd door een externe

partij. Die partij regelt dan de contracten met de sportclubs.

- 3) De gemeente bezit de multifunctionele voorzieningen en exploiteert deze zelf. Het voetbalveld en alles eromheen wordt door de gemeente gerealiseerd en daarna overgedragen aan de voetbalvereniging.

Zij vragen aan u advies over de haken en ogen bij de verschillende constructies. In de presentatie zullen we stil staan bij de volgende problemen die zich mogelijk voordoen als we voor een van deze constructies kiezen.

Van belang zijn hier de volgende leerstukken.

De Wet Markt & Overheid.

Deze wet is in het leven geroepen met het oog op mogelijke vervalsing van de markt wanneer een overheid zich hier ook op begeeft. Het makkelijkste voorbeeld is bijvoorbeeld de gemeente die ruimte verhuurt aan een organisatie. Dat is in principe een commerciële activiteit. De gemeente is dan verplicht zich aan de gedragsregels van de Wet Markt en Overheid te houden, en onder andere de integrale kostprijs van de ruimte aan de partijen door te berekenen. Let op: deze wet geldt niet als er sprake is van staatssteun naar de mening van de gemeente en ook niet als de betrokken activiteit als activiteit in het algemeen belang is aangewezen. Voor gebruikmaking van die laatste optie moet wel wat gebeuren.

Artikel 55 van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV).

De AGVV is de lijst met beleidsdoelen waarvan alle EU lidstaten van mening zijn dat staatssteun voor mogelijk moet zijn, onder bepaalde voorwaarden. Feitelijk zijn dit of doelstellingen waarin de markt versnelt moet worden (verduurzaming, klimaatadaptatie, innovatie) of waar de markt niet perfect functioneert (sociale doelstellingen, kwetsbare werknemers, economisch slecht meekomende gebieden). Uitgangspunt van al het interne markt beleid van de EU is dat 'de markt' zo veel mogelijk een probleem moet oplossen, zonder dat er interventie nodig is. Dit zorgt niet alleen voor een zo klein mogelijke concurrentie verstoring, maar tevens voor een zo klein mogelijke overheveling van publiek geld naar de private sector.

Om die reden zijn een aantal begrippen van belang. Ten eerste het begrip investeringssteun, namelijk die steun die nodig is om iets te realiseren. Alhier, de bouw van een nieuw complex.

Ten tweede, exploitatiesteun, ook wel de steun die nodig is om een economische activiteit draaiende te houden. Het bemensen van bars, schoonmaken en onderhouden van gebouwen, toezichthouden op de veiligheid etc. valt onder de exploitatie van een sportvoorziening.

Ten slotte is de steunintensiteit de term die wordt gebruikt voor het percentage van de in aanmerking komende kosten dat

vergoed mag worden. Het idee hier is dat een onderneming geld verdient door het dragen van een risico. Het mag nooit zo zijn dat een onderneming risicoloos een activiteit kan ontplooiën. Volledige subsidie zou ook inhouden dat er feitelijk geen enkel stimulerend effect aan de steun ten grondslag ligt.

Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB).

Een DAEB is, in feite, een taak die onder marktomstandigheden niet zou worden uitgevoerd, maar waar een onderneming mee wordt belast om deze alsnog te laten plaatsvinden. Het klassieke voorbeeld is de postonderneming die bij een posttarief dat voor iedere gebruiker gelijk is, compensatie krijgt voor het brengen van post naar afgelegen locaties. De Nederlandse woningwet is ook in wezen een soort DAEB aanwijzing aan woningcorporaties tot het verwezenlijken van betaalbare woningen, waar dat voor de markt niet interessant zou zijn.

Voor het aanwijzen van een DAEB is het nodig om marktfalen aan te tonen. Het meest perfecte geval is een (realistische) aanbesteding waarop niemand zich inschrijft, dan wel waarop geen van de inschrijvende partijen kan voldoen aan het bestek. In lijn met de gedachte dat de markt zoveel mogelijk een probleem dient op te lossen, en het niet de bedoeling is dat er zonder meer publiek geld in de private sector wordt gestoken, kan een overheid besluiten het tekort dat in een aanbesteding wordt aangegeven te compenseren. Overcompensatie is echter niet toegestaan.

In een zogenaamde Altmark-situatie, vernoemd naar een beroemd arrest, wordt door de gefaalde aanbesteding aangetoond dat er feitelijk geen markt is. Daardoor kan er ook geen sprake zijn van staatssteun. In veel gevallen zal er wel een markt zijn, maar niet onder de voorwaarden die maatschappelijk wenselijk zijn. Ook dan is er een DAEB mogelijk, maar kan er sprake zijn van staatssteun. Per twee jaar wordt er dan ook over deze DAEB verleningen een rapportage gevraagd door de Europese Commissie. Dit om te voorkomen dat reguliere economische activiteiten valselijk worden bevooroordeeld door een DAEB verlening. Daarnaast heeft de Raad van State bevestigd dat een DAEB besluit gerechtelijk kan worden aangetast.

Links

[Praktijkvraag: Kunnen we een sportvereniging subsidiëren?](#)

[Sport en Staatssteun Jurisprudentie](#)

[De algemene groepsvrijstellingsverordening](#)

[Tekst van de AGVV, in het bijzonder art. 55](#)

[Diensten van Algemeen Economisch Belang](#)

[Specifieke regels voor de DAEB](#)

[Gedragsregels Markt en Overheid](#)

Sena Karataş

Sena Karataş is juridisch adviseur bij Kenniscentrum Europa Decentraal. Zij adviseert over de onderwerpen Staatssteun en de Interne Markt. Sena heeft een Bachelor *European Law* in Maastricht gevolgd, met een minor in Nederlands recht. Hierna heeft zij aan de UvA de Master *European Competition Law and Regulation* met succes afgelegd. Na traineeships bij De Brauw Blackstone Westbroek en Dentons, is Sena sinds oktober 2023 werkzaam voor het Kenniscentrum Europa Decentraal.

Matthijs van Wolferen

Matthijs van Wolferen is senior adviseur Europees recht en beleid bij het Kenniscentrum. Hij is gepromoveerd in Europees Recht, met een specialisatie in rechtsbescherming en Europees milieurecht. Na 13 jaar onderwijs te hebben gegeven aan de Rijksuniversiteit Groningen is hij nu als adviseur bij KED verantwoordelijk voor de teams Staatssteun en Groen, en houdt hij zich ook bezig met de Interne Markt.

KENNISCENTRUM
EUROPA
DECENTRAAL

Contact met Europa Decentraal

info@europadecentraal.nl

www.europadecentraal.nl

Van de informatie in dit document mag gebruik worden gemaakt maar enkel onder correcte en volledige bronvermelding. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op: info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa Decentraal aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke schade door enige vorm van gebruik ervan.